

Gerųjų projektų pavyzdžių atranka 2022

Nominacija „Drauge su gamta“ –
apdovanojimas už aplinkai
draugiškų metodų taikymą žemės
ūkio, miškininkystės ir kaimo
plėtros srityse

ATEITIES KAIMO KŪRĖJŲ
APDOVANOJIMAI

Birštono savivaldybės administracija – „Atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimas gerinant jaunimo ir kaimo bendruomenių infrastruktūrą Geležūnų k., Birštono sen.“

Projekto įgyvendinimo metu buvo įrengtas 1 km ilgio dviračių-pėsčiųjų tako apšvietimas šviestuvais su saulės elementais. Dviračių - pėsčiųjų tako apšvietimo šviestuvai naudoja atsinaujinančią saulės energiją ir yra neprijungti prie centralizuotų elektros energijos tiekimo tinklų, kuriuose tiekama energija yra dalinai gaunama iš iškastinio kuro.

Projekto rezultatai taip pat prisideda prie tvaraus gyvenamosios aplinkos gerinimo, sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo pasirinkimo skatinimo, kadangi yra sudaryta galimybė saugiai judėti tiek dviračiais, tiek pėsčiomis visais metų laikais ir įvairiu paros metu. Ilgalaikeje perspektyvoje formuosis sveiki gyvenimo įpročiai, kas turės įtakos geresnei gyventojų sveikatos būklei, mažins apkrovimą sveikatos sistemoje bei prisidės prie socialinio draudimo išlaidų mažinimo ligos atvejams apmokėti.

ATEITIES KAIMO KŪRĖJŲ
APDOVANOJIMAI

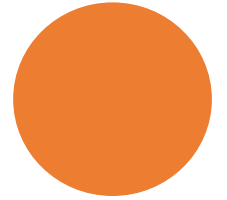
AKKA
2022

„Projektą sukurtas ir įrengtas tako apšvietimas prisideda prie saugesnės ir patrauklesnės viešos aplinkos tiek vietos gyventojams, tiek regiono lankytojams pritaikant atsinaujinančius šaltinius vykdant veiklas žaliojo kurso kryptimi...“

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras - „Inovatyvių technologijų diegimas ir sklaida auginant Populus genties hibridų klonų želdinius žemės ūkiui netinkamose žemėse“

„Projekto tikslas – stiprinti žmogiškuosius išteklius ir skleisti pažangiausias technologijas ir inovacijas apleistose ir žemės ūkiui netinkamose žemėse įveisiant ir auginant Populus genties klonų ir hibridų ypač spartaus augimo pakankamai tvarius miškus ir tuo sudarant galimybes ne tik miškų ūkio plėtrai, bet ir užtikrinant apsaugines ir kitas miškų funkcijas.

Inovatyvių technologijų pagalba išauginti sodmenys yra apsaugoti nuo patogeninių mikroorganizmų užkrato, tuo pačiu uždara šaknų sistema užtikrina geresnę sodmenų įsitvirtinimą bei išlikimą lauko sąlygomis. Sukaupta patirtis ir atlikti tyrimai leido patobulinti šių želdinių veisimo, priežiūros ir auginimo technologijas. Mokslo žinių sklaidai tarp mokslininkų bei žemės ūkiui netinkamų žemių savininkų, valdytojų ir kitų galutinės naudos gavėjų paskatino įrengti parodomuosius bandymus Populus genties klonų ir hibridų želdinių veisimo ir auginimo technologijų demonstravimui.“

ATEITIES KAIMO KŪRĖJŲ
APDOVANOJIMAI

„Mokslininkai turėjo galimybę pasidalinti sukaupta patirtimi ir inovatyviomis mokslo žiniomis su visuomene. Buvo įdomu pateikti mokslinę informaciją kuo aiškiau, nenaudojant specifinių mokslinių terminų. Renginių metu mokslininkai turėjo galimybę padiskutuoti su ūkininkais, privačių miško savininkais ir sužinoti jiems aktualias problemas auginant ir prižiūrint mišką...“

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas – „Intensyvaus pieno ūkio sistemų, mažinančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, įgyvendinimas“

„Projekto metu įvertinti parinktų intensyvios pieno gamybos ūkių gamybinės ir ekonominės veiklos rezultatai, nustatyti juose klimato kaitos poveikio šaltiniai bei pasiūlytos priemonės, mažinančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, nemažinant pieno gamybos intensyvumo ir ekonominių ūkio rodiklių. Taip pat išanalizuotos, pasirinktuose ūkiuose, pašarų gamybos technologijos, gaminamų pašarų kokybė, gyvulių šėrimo organizavimas, mėšlo bei srutų susikaupimas ir jų tvarkymo būdai.

Sekančiu etapu nustatyti pieno ūkiuose ŠESD šaltiniai ir rastos priemonės kaip juos valdyti. Įvertintas panaudotų biotechnologinių priemonių efektyvumas gaminamo siloso fermentacijai ir pašarų virškinamumui bei įsisavinimui gerinti, bei iš mėšlo išskiriamu dujų kiekiui mažinti.

Galiausiai, žinios ir inovacijos, gautos įgyvendinant projekto tikslus, perteiktos visiems dalyvavusiems regionams publikuojant jas spaudoj ir supažindinant su pasiektais rezultatais konferencijų ir seminarų metu.“

Vilma Tumaitienė – „Jaunuolynų ugdymas“

„Norint užauginti kokybišką ir vertingą medyną turi skirti daug dėmesio ir priežiūros. Sklype pradeda augti ir mūsų medžiams nereikalingi savaime išdygę kaimynai, kuriuos mes turime pašalinti, kad jie netrukdytų mūsų pagrindinių gyventojų augimui. Juos būtina reikia pašalinti, ir formuoti savo mišką. Gavę paramą iškirtome menkaverčius medelius ir krūmus. Sąžiningai ir stropiai darbus atlikome iki galo. Tai atsispindi ir Nacionalinės miškų tarnybos patikrinimo akte, kurio tikslas patikrinti ir įvertinti ar darbai tikrai atlikti nurodytame plote pagal visus miškininkystės reikalavimus. Po jų patikrinimo seka NMA patikra. Jie taip pat atlieka matavimus ir vertinimus, dėl paraiškos atitikimo ir priemonės įgyvendinimo. Ši parama mums buvo labai reikalinga, nes norėjosi, kad ne tik kaip namuose bet ir miške būtų tvarka. Projekto metu buvo išugdyta 1,0 ha ploto miško.“

Kazimieras Šiaulys– „Kazimiero Šiaulio jaunuolynų ugdymas“

„Projekto metu per vienerius metus buvo atliekami jaunuolynų ugdymo darbai 69,19 ha jaunuolynų, kurių amžius iki 20 metų, plote. Jaunuolynų ugdymas buvo vykdomas miškotvarkos projektuose suprojektuotuose miško plotuose. Atrinktuose plotuose kirtimų metu buvo pašalintos antraeilės medžių rūšys, krūmai, stelbiantys pagrindines medžių rūšis, bei medeliai kurie yra atsilikę augime ar augantys per tankiai. Jaunuolynų ugdymo kirtimai padėjo suformuoti tikslinę medynų rūšinę sudėtį, sureguliuoti tankį ir tokiu būdu pagerinti medynų aplinkosauginę ir ūkinę vertę.

Projektu siekiama didinti miško aplinkosauginę vertę ir skatinti ekosistemų atkūrimą bei priežiūrą atstatant aukštos gamtinės vertės medynus. Pasitelkiant jaunuolynų ugdymui skirtas lėšas suformuojama reikalinga rūšinė sudėtis, sureguliuojamas tankis – visa tai leidžia pagerinti medynų aplinkosauginę ir ūkinę vertę.“

Mažeikių rajono Renavo dvaro sodyba – „Kultūros paveldo objekto Renavo dvaro sodo rūsio remonto darbai, pritaikant šikšnosparnių žiemojimui ir edukacinei veiklai“

„Renavo parko su centriniais rūmais bei pagalbinių pastatais kompleksas suformavo unikalų, mažai kur Lietuvoje aptinkamą savo rūšine sudėtimi ir gausa šikšnosparnių bendriją. Manoma, kad Renavo dvaro šikšnosparnių populiacijos branduolys susidarė dar prieš kelis šimtmečius, daugiausia įsikurdamas parko alėjų medžiuose, ūkinių pastatų palėpėse. Vasaros metu galima rasti net 11 iš 14 Lietuvoje aptinkamų šikšnosparnių rūšių. Tokią šių naktinių žvėrelių įvairovę ir gausą Renave lemia veisimuisi tinkami drevėti medžiai, seni pastatai, rami aplinka bei puikios mitybos vietos – vandens telkiniai, parko aikštelės, Varduvos upės slėnis, medžių alėjos.

Saugodami šikšnosparnių gausą, stengiamės sudaryti jiems palankias sąlygas ir šaltuoju metų laiku: atlikome Renavo dvaro sodo rūsio remonto darbus, rūšį pritaikydami šikšnosparnių žiemojimui. Biologai, kasmet vykdydami šių žvėrelių apskaitą, pastebėjo, kad dėl rūsio prastos būklės (sienų, lubų, įėjimo pažaidų, nesandarumo) išnyko anksčiau čia žiemojusios 3 šikšnosparnių rūšys.“

ATEITIES KAIMO KŪRĖJŲ
APDOVANOJIMAI

AKKA
2022

„Šis dvaro statinys reikšmingas kaip kultūros paveldo ansamblio dalis, taip pat kaip potencialiai tinkama vieta šikšnosparniams žiemoti. Šio projekto įgyvendinimu vienu kartu išsprendėme dvi problemas: sutvarkėme kultūros paveldo objektą, jis tapo lankytinu objektu, ir sukūrėme tinkamą žiemavietę šikšnosparniams. Tai pavyzdys, kaip galima puikiai suderinti istorinio paveldo ir gamtos objektus...“

Vytauto Didžiojo universitetas – „Nualintų ir eroduojamų dirvožemių tvarumo atstatymo galimybės augalininkystės ūkiuose“

„Projekto vykdymo laikotarpiu 4 skirtinguose Lietuvos regionuose buvo demonstruojamos VDU ŽUA Agronomijos fakulteto mokslininkų išbandytos inovatyvios technologijos, užtikrinančios efektyvų dirvožemio organinės medžiagos balanso, jo tvarumo ir derlingumo palaikymą panaudojant tinkamai sudarytas sėjomainas, daugiameles žoles, daugiakomponenčius pasėlius ir įsėlinius bei tarpinius augalus, papildomai nenaudojant jokių cheminių medžiagų. Šios technologijos labai aktualios ir ekologiniuose ūkiuose, kur cheminių medžiagų naudojimas išvis draudžiamas.

Projektas buvo vykdomas 48 mėnesius (pratęstas dėl pandemijos) 4-iose Lietuvos regionuose (Aukštaitijos, Žemaitijos, Dzūkijos ir Centro), kur suburiant po 6 pažangius to regiono ūkininkus, buvo sukurtos 4 Pasidalinimo patirtimi grupės (PPG). Parodomasis bandymas buvo vykdomas šių grupių aštuoniuose ūkiuose ir ŽUA Bandymų stotyje.“

ATEITIES KAIMO KŪRĒJŲ
APDOVANOJIMAI

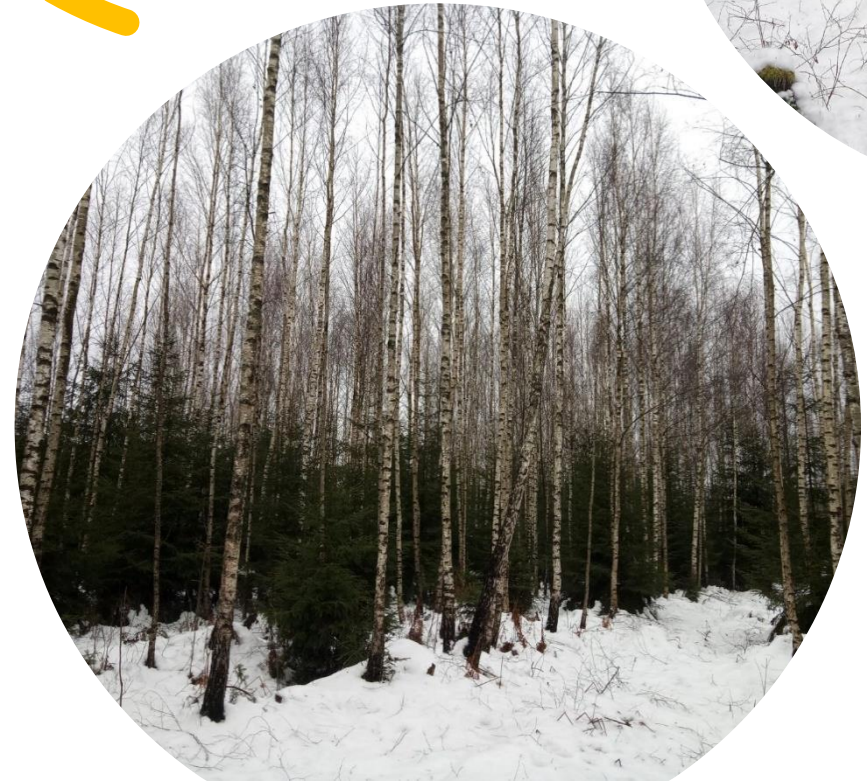
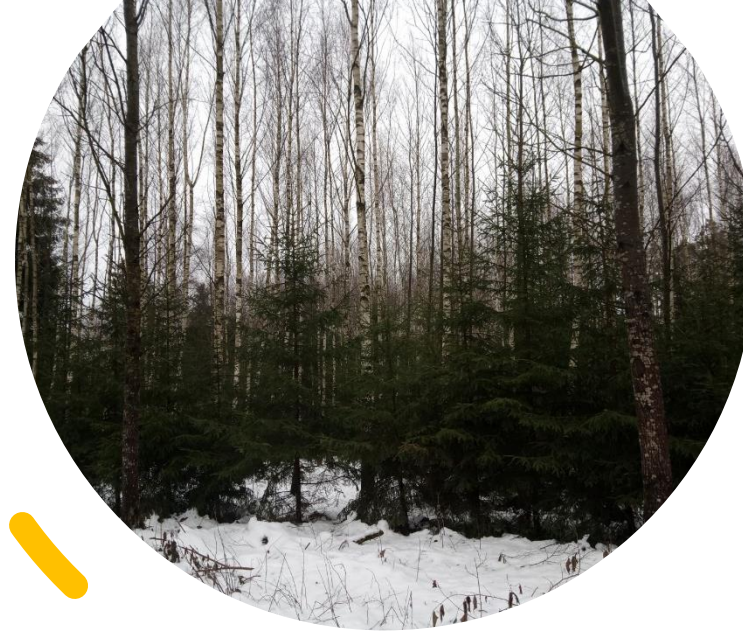
„Vienu iš svarbiausių ir didžiausių projekto pasiekimų reikėtų įvardinti tai, kad kompetetingi fakulteto mokslininkai padėjo PPG nariams ir visiems informavimo renginių dalyviams susiformuoti objektyvius mokslinius pagrindus apie dirvožemį kaip apie vientisą, gyvą sudėtingą daugiakomponentę sistemą, kurioje tvarumo ir stabilumo galima tikėtis tik esant pusiausvyrai tarp visų jos grandžių, pati svarbiausia dirvožemio funkcionalumą užtikrinanti varomoji jėga yra dirvožemio organinės medžiagos (DOM)....“

Stasys Stonkus – „Vienkartinis jaunuolynų ugdymas“

„Projektas "Vienkartinis jaunuolynų ugdymas" buvo vykdomas 15,1 ha plote, viso penkiolikoje atskirų miško taksacinių sklypų. Juose po plynų medynų iškirtimo buvo atsodintos miško kultūros arba plotai palikti savaiminiam atžėlimui. Kadangi augimvietės derlingos, jose be atsodintos medžių rūšies prižėlė įvairių mažaverčių medelių ir krūmų, kurie greitai ir per tankiai augdami stebė pageidautinas medžių rūšis. Projekto vykdymo metu laikantis miškininkystės mokslo reikalavimų buvo iškirsti menkaverčiai krūmai, per tankiai sužėlę pagrindinių medžių rūšių medeliai, atsiliekančys augime arba tolimoje perspektyvoje neturintys prekinės vertės.

Kartu buvo stengiamasi išsaugoti medelius ir krūmus, kurie pagerina žvėrių ir paukščių mitybinę bazę (miškinės obelys, erškėčiai, sausmedžiai, šėivamedžiai, šermukšniai, gudobelės ir kt.). Stengtasi išsaugoti ir retus krūmus, tokius kaip žalčialunkis, šėivamedis.“

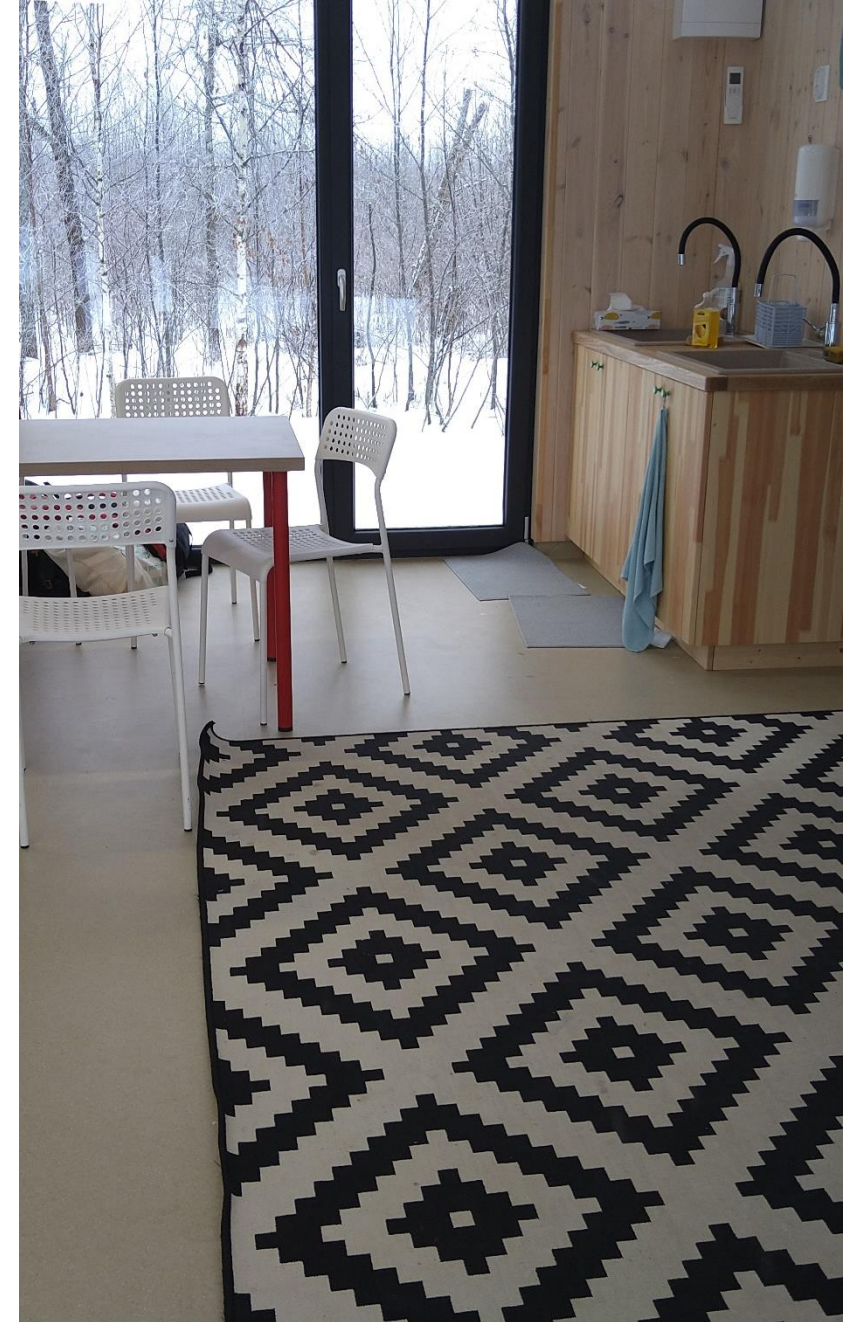
Melkio mokykla - „Vietos bendruomenės sveikos mitybos įpročių skatinimas“

„Melkio mokykla nuo 2014 metų veikianti privati mokykla, kurioje vaikų ugdymas yra paremtas žmogaus ir gamtos darnos filosofija. Melkio mokykloje ir darželyje mityba - vegetarinė-veganinė, iš ekologiškų produktų, perkamų iš vietinių ūkių ir įmonių, naudojamos aplinkai draugiškos valymo priemonės, kompostuojama, rūšiuojamos atliekos.

Pamokose, ryto rate mokykloje ir darželyje skirtingo amžiaus tarpsnio vaikams suprantama kalba kalbama apie žmogaus veiklos žalingus ir naudingus padarinius gamtai, apie būtinybę saugoti gamtą - mūsų visų namus.

Projekto dėka buvo įsigytas ir įrengtas mobilių vagonėlių kompleksas, skirtas karšto maisto gamybai su maisto ruošimo, produktų laikymo patalpomis, sanitariniais mazgais ir nedidele valgyklele. Mokslo metų metu vagonėliuose gaminamas karštas maistas ir organizuojamas maitinimas Melkio mokyklos mokiniams, taip pat vietos bendruomenei organizuojami renginiai, skirti sveikos mitybos principams skatinti. Vasarą, mokinių atostogų metu, vagonėlyje gaminamas sveikas maistas vietos bendruomenės renginių metu.“

ATEITIES KAIMO KŪRĒJŲ
APDOVANOJIMAI

„Projekto metu įsigyti vagonėliai – tai sujungti mobilūs moduliniai mediniai nameliai, su mediniu karkasu, kas atitinka Melkio mokyklos filosofiją – darna su gamta. Įrengtoje virtuvėje tiekiamas šiltas sveikas, sveikos mitybos principais vadovaujantis, maitinimas vaikams iš ekologiškų, natūralių produktų. Vaikų maitinimas mokykloje mokslo metų metu vyksta kasdien, todėl labai svarbu, kad ten teikiamas maistas būtų kokybiškas, skanus ir sveikas...“